

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 A kiadványt minden évben kétszer adja ki.
 A kiadványt minden évben kétszer adja ki.
 A kiadványt minden évben kétszer adja ki.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetők minden nap a boltok és kávéházaknál megkaphatják a lapot.
 A kiadványt minden évben kétszer adja ki.
 A kiadványt minden évben kétszer adja ki.

NAGYVÁRAD július 21.

Végtelen türelem.

Kiváncsiak vagyunk, meddig terjed a közönség türelme? Van hatása mindennek, de úgy látszik, sem a sztrájkoknak, sem a közönség türelmének nincs.

Nap mint nap egyre csak sztrájkokról olvas az ember. Itt az építőmunkások, ott a mészárosok, amott megint más iparosok mondják fel a munkát s tyukkal, kalácsal kell őket a dologhoz visszacsalogatni. Pár nap múlva aztán hozzák a lapok a hírt, hogy sikerült a munkaadóknak és a munkásoknak megegyezniük.

Szép az az egyezés, csak az a baj, hogy az árát nem a munkások, nem a munkaadók fizetik, hanem mi, a közönség. A munkaadó többet fizet, de többet is fog követelni a közönségtől; áthárítja a maga terhét a közönségre.

A bérharcokban látszólag a munkaadók érdekeit ostromolják a sztrájkolók; valóságban pedig a közönség zsebe ellen megy a roham. A munkaadók csak a közvetítő szerepét viszik. Nem nekik kellene tehát legnagyobb érdeklődéssel viseltetniük a megoldás iránt, hanem nekünk, a kiknek a bőrére megy az alku.

Mindenfelé általános a panasz a rettenetes drágaság miatt. Kezdi a drágaságot az állam rettenetesen súlyos adórendszerével. Sehol olyan drágán nem atyáskodik az állam, mint nálunk. A sztrájkok következtében felemelkedett az iparczik-

kek ára s lesülyedt azok jósága. Hja, nem a becsületes, hanem a tul-élelmes munkás él ma meg, a tulságos élelmes pedig gyakran kaczerkodik a büntető törvénnyel. Követi a drágaságba az ipart a kereskedelem, a piac. Boltos-sztrájk, kofa-sztrájk ellen ugyan még nem kellett a hadseregnek kivonulnia, de az eredményt sztrájk nélkül is elérték. Az árak mindenfelé ijesztően felszöktek.

Ezzel szemben emelkedett-e a közönség fizetési képessége? Népszerűen beszélve: duzzadtabb-e a zsebünk? Élég belenyulnunk — s az eredmény a nóta acél, kova, taplója helyett egy modern skatulya gyufa lesz.

A tisztviselők kértek fizetésemelést, kaptak. A háziur emeli a házbért, megkapja. A kereskedők kartellbe lépnek, emelik az áruk árát, megkapják. De mit tegyen az a része a közönségnek, amely a föld vagy a szellem napszámosa? Hogyan keressen ő többet? A gazda még úgy sem sztrájkolhat, mint a vasutas. Az ügyvéd, az orvos sem. Leverik őket a leghatalmasabb korneuburgi ezrednél is erősebb ur: az Éhség. Tehetetlenül állnak a zsebünk ellen intézett ostrommal szemben s tehetetlenül pusztulnak. A gazdálkodás ma nem vagyonszerző kenyérkereset, hanem nyugalomba vonulás, a melyet sikerült börtömanipulációkkal lehet kiérdemelni. Az orvosi, az ügyvédi s általában minden kereső pálya örületes versenyfutás, ahol minél közelebb jutunk a célhoz, annál több az éhes versenytársunk. Ki merne ilyenkor arra gondolni,

hogy munkája díját fölemelje? Azonnal letörik a versenyben.

Tudják ezt a sztrájkolók s a drágaság többi előidézői s ezért merik követeléseiket a lehetetlenség felé emelni. A kereső pályák küzdői fizetik a felszrólt árakat, de annyira el vannak foglalva a verseny izgalmaival, a siker kétségbeesett hajhászatával, hogy azt sem veszik észre, mikor a csavart már testükbe szorítják. A szoritásra fizetnek s még inkább megértetik magukat a versenyben.

Kiváncsiak vagyunk, meddig fog ez így tartani?

A sztrájkolók és segéd-csapaták igénye határtalan, azt már tapasztaltuk. No de ne is csodálkozzunk rajta. Ki mert eddig komolyan szembeszállani a folytonos követelözéssel? Soha senki. Bolondok volnának, ha az eléggel beérnék, mikor azon felül is lehet zsákmányolni.

Mehet a sztrájkolók követelése a fizetési naplopásig korpóllékkal, mehet a mi türelmünk addig, hogy még megtoldandók ezt ingyen vasuti jeggyel is, — de nem megy odáig a mód. Nincs hozzá módunk.

Előbb vagy utóbb, de be kell látnunk, hogy az igények ilyen örületes — nem emelkedése hanem — száguldása fölfelé: csödhöz vezet. Ennek útját kell állanunk addig, a míg elég erősek vagyunk az árral szemben.

Erősek vagyunk. Megmutatta Zombor, a hol a mészáros urak sztrájkoltak, hogy drágább legyen a hus. A zombori tanács nem kért kölcsön bölcsességet Ehrenfeld-

„TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A kaméleon.*)

Irta: Csehov.

A rendőrbiztos új köpönyegébe burkolódzva, méltóságsteljes léptekkel halad át a piacon.

A nyomában egy vöröshajú, borvirágos orru rendőr jár, karján kossárral, a mely tele van egészen élvezhető állapottan lévő, de egészségtelenné konstataált és rendőrileg elkobozott élelmiszerekkel...

A piac néptelen, még koldust sem lát az ember sehol. Nagy a csöndesség mindent. Egyszerre azonban egy borzító, érczes hang veri fel a piac környékét:

— Na várj csak Majd leszoktatlak én a harapásról... Hó, fogjátok meg! Hó! Hó!

A kiáltás nyomán fájdalmas vonítás hangzott és Pisugin lakerekedő udvaráról egy kis kutya futott ki, három lábán sántikálva. A kutya után egy ingujjas ember szaladt kinyújtott kézzel — előrehajolva. Egy hatalmas úgrással beérte az állatot és hátulsó lábánál fogva megragadta, de ugyanez időben el is vágódott a porban.

* A nemrég elhunyt orosz író utolsó műveiből.

A szerencsétlen kutya erre még éktelenebb sivalkodásban tört ki. A földön hentergő ember vastag káromkodásra fakadt és a lármára a környékbeli házakból emberek siettek ki az utcára, megnézni, mi történt. Egy pár pillanat alatt, az előbb még néptelen téren, miúta a földből ott volna ki, nagy embertömeg állott a kutyás ember körül.

— Valami nincs egészen rendben, kegyes, jó uram: — mondta a vörös rendőr az előtte haladó biztosnak.

A rendőrbiztos odatekintett a csoportra. A tömeg közepén az ingujjas ember állott. A mellénye ki volt gombolva egészen, jobb kezét pedig, amelynek egyik ujjja erősen vérzett, magasra emelve mutatta a körötte csoportosuló embereknek, mint valami diadalmi jelvényt. Az ember láthatólag részeg volt s arcán ravaszkodó kótyagos mosolygás ült, a mi csak a részeg emberek szokása.

A rendőrbiztos megismeri az emberben Hukin aranyműves legényét. A tömeg közepében pedig még mindig ott áll reszketve a bűnös, egy hegyesorru pincsikutya, amelynek kerek fekete szemében büntudatának egész félelme tükröződik.

— Mi van itt? — kérdezte a rendőrbiztos, — elhárítva maga elől az előtte állókat.

— Mit bámultok? Mi van az ujjaddal? Ki ordított az előbb?

— Kegyes uram, — kezdte a véres ujjú aranyműves — az előbb nyugodtan, egy léleknek sem vétve átmegegyek ide Pisuginhoz láért és ez az átkozott dög egyszerre nekem szalad és megharap. En munkás vagyok kegyes uram; az én munkám nagyon finom munka, és már most legalább is egy hétig nem dolgozhatok. Ki fog engem ezért kárpótolni? Talán a Szentlélek? Uram, ismeri a törvényeket, hol van az megírva, hogy ezt kénytelen legyen tűrni a szegény ember? A kutya tulajdonosa fizetni fog!

— Hm, hm, — mondta a rendőrbiztos, felvonva szemöldökét. — Hát hiszen jól van! Kié ez a kutya?

Eunyiban csakugyan nem lehet hagyni a dolgot. Ez a szegény ember nem tud egy héttig dolgozni. Majd megmutatom én ezeknek az embereknek, hogy nem szabad a kutyákat szabadon futkározni engedni. Ideje lesz már ezeket az urakat a törvényre figyelmeztetni.

— Glorin, — fordult hirtelen a vörös rendőrhöz — tudd meg, hogy kié ez a kutya és végy fel az esetről jegyzőkönyvet. A kutyát agyon kell verni azonnal. Még csak az kéne, hogy veszett legyen! Nos, kié ez a dög?

— Azt hiszem, Sigulov tábornoké; — felelt egy hang a tömegből.

— A Sigulov tábornoké? — ismételte a

féléktől, hanem nyitott városi mézárzékot, mérte a húst olcsón — s nem a közönség, hanem a mézárosok orra kopant s álla kopott fel. Ugy munkába álltak, mint a parancsolat.

Az ellentábornak az összetartás ad erőt. Zombor megmutatta, hogy a mi összetartásunk még erősebb, mert mellettük az igazság is. Fogjunk össze, amunkások tisztességes része, a melyet csak egy szájas kisebbség terrorizál, velünk lesz bizonyítvánnyal s nemcsak magunkat, hanem az egész társadalmat egy fekélytől mentjük meg, a naplopók terrorizmusától.

Dr. K. A.

Tisza tervei.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, 1904. július 21.

Mindenféle hire jár, hogy legközelebb, talán már októberben, új választások lesznek. Megjelentek a választások fecskéi is: tegnap és tegnapelőtt olyan főispánjárás volt a Házban, aminő csak választások előtt szokott felvonulni.

Egyre határozottabb alakot ölt az a hír, hogy Tisza októberben okvetlenül felosztatja a képviselőházat.

Nagy okai vannak erre a miniszterelnöknek. Fél az őszi kiegyezési vitától. Ugy okoskodik — és nem helytelenül — hogy ha a katonai létszámmelés obstrukciót, a civillista emelése hetekig húzódó, példátlanul éles vitát eredményezett: mi lesz a kiegyezéssel, a mely mindezeknél sokkal életbevágóbb érdekeket érint!

Tisza tehát előre fegyverkezik. Terve az, hogy először keresztülhajtja a házszabályrevíziót, aztán felosztatja a Házat. A választások alatt következik az irtó háború az ellenzék, főleg az erősen szervezkedő Bánffy-párt ellen.

Akkor aztán az agyongázolt ellenzék nélkül, a hűséges szabadelvű tábor néma csendjében lehet tárgyalni a kiegyezést.

Calice báró lemondása.

A Berl. Tagbl. konstantinápolyi tudósítójának értesítése szerint Calice báró konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet beadta lemondását, de annak elfogadására nézve még nem határoztak. Calice báró fél év előtt ünnepelte meg szolgálatának 50 éves jubileumát, amelyből 25 évet Konstantinápolyban töltött el. A tudósító értesülése szerint utódjaként Burián báró közös pénzügyminisztert emlegetik.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 21.

Elnök: Perczel Dezső.

Napirenden van a civillista tárgyalása. Lengyel Zoltán: Összehasonlítást tesz a külföldi uralkodói és a Habsburg dinasztia között. Bulgária is német származású fejedelmet választott magának, de megkövetelte tőle a bolgár állampolgárságot, megkívánta tőle, hogy bírja a bolgár nemzet vallását, bírja a bolgár nyelvet. Ferdinánd görög keleti lett, bolgárul beszél, gyermekeit meg Boris és Czirilnek kereszteltette, példa ez a körülmény arra, hogy még Bulgáriában is az uralkodó veti alá magát a nemzet akaratainak, nem megfordítva, mint minálunk.

Romániában, Olaszországban szinte olyan szomorúnak a gazdasági körülmények, mint minálunk, azonban ott az uralkodók látják a nép nyomorát, leszállítatják udvartartási költségeiket, nem mint a Habsburgok, mentől éhesebb a nép, a nál jobban kívánnak a koldusfalatból. A kormányt hibáztatja, mindent a kormány alázza meg a magyar nemzetet legjobban, mert a chlopi-i hadiparancs után elő mer állani ezzel a javaslattal, ki teszi Magyarországot a külföldi államok kinevetetésének. Oda hajtja a bárányszelidség magyar népet a Habsburgok lábaihoz, hogy megcsókozza azt, mely őt megrugdosta. Ez ellen a kormány ellen a legnagyobb erőmegfeszítéssel kell küzdeni, mert ha ez így folyik, Magyarország maholnap provinciája lesz Ausztriának. Majd az előadóval polemizál. Kimutatni igyekszik, hogy mire van szüksége az uralkodónak s arra a meggyőződésre is, hogy a régi civillistának a fele is mindig elég lenne a király udvartartásához. Hisz még gyertyákra, forspontokra is ki van számítva vagy két millió, ma pedig villany

világítás van, ingyen utazik az uralkodó külön vonaton.

Mindez az állam költségére megy. Ma már nincs szüksége sem gyertyára, sem forspontokra az uralkodónak, mégis emelni akarják az udvartartási költségeket.

Szólo azonban tudja, hogy mire kell a pénz, miért olyan kevés az eddigi civillista az uralkodó megélhetéséhez. Lopnak az udvarnál minden szögben, minden zugban, mint a tűz. (Derűtlenség.)

Az előadónak hajlandó azt a szolgálatot megtenni, majd ha itt lesz az udvar, hogy öt forintért tíz üveg pezsgőt vesz a lakályoktól, csak legyen tíz magyar ember, akinek a kabátja alatt majd elfér ez a tíz üveg. (Nagy derűtlenség.)

Szólo diák korában Budán lakván, az udvar itt tartózkodása alatt hetekig élt udvari ebéden. (Derűtlenség.)

Bizonyos összegért hetekre elegendő jobbnál-jobb ételneveket vásárolhattak a szakácsoktól. (Derűtlenség.)

Tegyenek óvintézkedéseket a tolvajlások ellen, miudjart meg lehet spórolni a két milliót, nem is kell civillista emelés. (Ugy van a baloldalon.)

Walburg Ernőt pinczérnek hagyják menni, egy fél fillért sem adnak neki a 11 millióból azért, mert édes anyja egy magyar nemesi család sarja volt. (Galázzal a baloldalon.)

Az osztrák császár nem érintkezik a magyarokkal. Például felemlíti, hogy mikor a Ferencz Ferdinánd Nordbacht államot tarták, egy a császár elnökle e alatt tartott minisztertanácsban másfél kat. ztrális holdnyi területet metszettek le Magyarországtól területéből. A vasut mintegy 200 kilométernyire szeli Magyarországot Horcskánál és ha ez nem osztrák terület lenne, akkor adózási illetmény és egyéb szempontból kellemtelen lett volna a vasutra és azért egyszerűen kinasították ezt a földterületet. (Mozgás.)

A dinasztia rosszul teszi, ha Ausztriára támaszkodik, csak egyedül Magyarország nyújthat neki biztos védelmet, a birodalom már oszlik, foszlik, nem sokáig tart, cupán az ellenségek békés hajlama akadályozza még ma.

Szégyenletes örvénye a mai állapot állami-ságunknak.

Erkölcsei bukásba hajtattunk a megaláztatásokkal.

Chlopyra rá sem hederit a jobboldal, pedig, hogy ezt hallgatag törtük el, nevet rajtunk a külföld, tekintetünk aláhoyatlik, por-szemnek, gyáváknak tűntek fel. Róma is addig állott erkölcsi nívón, míg Nero idején a szol-

rendőrbiztos némi meglepetéssel, aztán idegeskedve tette utána:

— Vedd csak le a köpönyeget a vállaimról Glorin! Nagyon meleg van, bizonyosan esni fog . . .

Egy pillanatnyi szünet után Petrov rendőrbiztos egyszerre egészen megváltozott hangon fordult Hukinhoz, a berugott aranyműves legényhez:

— Hanem én egyáltalán nem értem, hogy miként haraphatt meg téged ez a kutya. Hiszen olyan kicsiny, te meg óriás vagy! Alig ér fel a bokádig, nemhogy az ujjadat elérné. Bizonyosan nem is a kutya harapta meg az ujjadat, hanem te csak úgy mondd, hogy valamit kiszarolhass a gazdájától. Ismerem én már az ilyen fogókat!

— De kegyes uram! . . .

— Hallgass! — riadt a biztos a mentegődni akaró emberre.

— Ez nem a tábornok kutyája, — szolt közbe a vörös rendőr komoly arccal. A tábornok csak vadászutyákat tart.

— Nem a tábornoké? — kérdezte a rendőrbiztos. — Bizonyosan tudod?

— Igen.

— Valaki szintén közbeszolt:

— En is biztosan tudom. A tábornoknak

csak értékes kutyái vannak. Ez pedig itt egy közönséges pincsi.

— Hm! — mondotta Petrov rendőrbiztos, — Add csak rám a köpönyeget Glorin, kezd hívós lenni . . . Hiszen én is azt mondtam, hogy haszontalan dögnek látszik. Maradjunk csak meg annál, hogy agyon kell verni. Te pedig Hukin, miután szennyedtél miatta, ne bagyd anyjiba a dolgot. Csak hadd fizessen a gazdája.

— Na én nem tudom kié, — szolt most közbe Pisugi, a fakereskedő — de annyi bizonyos, hogy én tegnap a tábornok ur ó nagy méltóságával találtam ezt a kutyát a városban. Ugyan ezt!

— Hm! Vedd csak le a köpönyeget Glorin . . . Mintha izzadnék. Hát te azt hiszed Pisugi, hogy mégis a tábornoké? No hát vedd csak akkor Glorin ezt a kis állatot és vidd el a tábornokhoz és mond meg, hogy tiszteltetem, az ilyen kényes, drága jószágra ügyelni kell, mert az utcán minden részeg disznó megkinozza. Es te Hukin, te ostoba, részeges fráter erszd csak le szápon a kezdetet, már éppen eléget mutogattad; örülj neki, hogy ép bőrrel menekülsz. Mavérdemelnéd, hogy lecsu kassalak ezért a szegény állatért.

— Itt megy a tábornok szakácsa kegyes uram! — szolt most hirtelen a rendőr, — jó volna talán megkérdezni . . . Hej Prokovi! Hej!

Hallod?! Gyere csak nézd meg ezt a kutyát, nem a tietek?

— Na csak az kéne még! — felelt a szakács; — nekünk nincsennek ilyen közönséges dögjeink.

— Na hát, nem megmondta? — esett közbe a rendőrbiztos hirtelen. — Mit is kérdezősködsz annyit? Ez egy semmirevaló, közönséges dög és agyon kell verni. Pankram!

— Azért csak soh'se tessék agyonveretni, biztos ur! Nem a miénk ugyan ez a dög, de azért hozzánk tartozik. Ez a tábornok bátyjának a kedvencz kutyája. Tegnap érkezett meg Pétervárról vendégségbe.

— Ugy, tehát a tábornok ur bátyja megérkezett? Es ez a remek kis állat a kedvencze. Na hát csak vidd haza és vigyázzatok, hogy el ne szabaduljon még egyszer. Mond meg otthon, hogy nagyon örvendek, hogy megvédelmezhettem a gyönyörű kis jószágot. Milyen remek bundája van! Es ez harapta volna meg a te ujjadat, Hukin? En! Ostobaság! Te be vagy rugva Hukin. Részeg vagy! . . .

A szakács fölcsodálta a reszkető kutyát, Petrov rendőrbiztos ismét beturkolódzott új kabátjába, méltóságos léptekkel szeite át a piacot . . .

galelktségbe nem alacsonyodott le. Neró idejében feltűtötte fejét a meghunyászkodás, a csúszás-mászás korszaka, — Rómának buknia kellett.

Mi is a bukás szélén állunk, mert oda-kényszeríti a nemzetet egy többség hitvány eljárása...

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a képviselőtársairól ne beszéljen ilyen éles hangon.

Hock János: Általánosságban beszélt, — nem személyre vonatkozott, ő csak eljárást bíralt.

Elnök: Mindegy, a képviselőtársai eljárása sem tehető ilyen bírálat tárgyává.

Lengyel Zoltán: A nemzetnek föl kell ébredni álmából, meg kell akadályozni ezt a többséget lelkiismeretlen vak munkájában. Ki kell evezni a szoi-galelktségéből, nem szavazza meg a javaslatot, csatlakozik Apponyi és Rákosi határozati javaslatához. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Miután szólásra senki sincs feljegyve, a vitát bezárom.

Vihar az előadó körül.

Kammerer Ernő előadó r-flektál az elhangzott szónoklatokra: Nem járul hozzá Apponyi határozati javaslatához, mert udvartartást nem tárgyalások és feliratok útján kell csinálni.

Sajnos, — nem lehet törvényünkben igazolni azt, hogy mi külön udvartartást követelhetünk.

Helebronth Géza: Így az osztrák Reichsrathban lehet csak beszélni.

Kaas Ivor: Meghamisítja a magyar történelmet. (Zaj balról.)

Kammerer Ernő: Gyenge álláspont az, a melyet csak lármával védelmezünk.

Felkiáltások: Az ön álláspontja nagyon szomorú.

Hock János: Ilyesmit egy magyar embernek nem illik beszélni.

Felkiáltások a baloldaltól: Menjen az előadói székből! Hiszen ugyanis csak megszávazzák!

Kaas Ivor báró: Történelmi szégyen ez a beszéd.

Fapp Zoltán: Vonja meg az elnök tőle a szót!

Kammerer Ernő: Közjogi vitákkal nem lehet külön udvartartást csinálni, főképpen most, amikor 54 évi kormányzás gondjai nyomják már a király vállait; ezt mi-d-n gondolkodó ember megérthetné. A civillista elköltését ellenőrizni nem lehet, mert az amint kifizetjük, attól fogva az a király sajátja, ahoz semmi közünk.

Nem igaz, hogy az udvar tékozol; ott a lehetőleg-szigorúbb a takarékoság.

Hellebronth Géza: Mi lesz a díja ennek a beszédnek?

Hock János: Smolen Toni megpuszítja és azt mondja: K szönm Kamerád!

Kammerer Ernő: Az udvar körében sokan vannak, akik kiváló munkatársai a magyar íróknak, hivatkozik Karabacsekre. (Derűtség.)

Hock János: Ő Felsőge tehát kegyesen megengedte, hogy a lakójai segítseinek nekünk magyar irodalmat csinálni. (Derűtség.)

Kammerer Ernő szerint az ellenzék beszédekben nagyon kevés tudás nyilatkozott. Nem igaz az sem, hogy a királyi családnak a mi kultúránk mit sem köszönhet.

Lengyel: Még kistűt, hogy a Habsburgok okos emberek.

Kammerer Ernő: Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Rákosi beszéde.

Rákosi Viktor: E szégyenletes és hazafiatlan munka után, a melyet az előadó végzett...

Kammerer előadó: Tiltakozom!

Felkiáltások balról: Igaza van Rákosinak! Ugy!

Rákosi Viktor: Mindig akadtak férfiak a

magyar nemzet kebelében, akik utját állották a nemzet hívánalmi érvényesülésének. Ilyen az előadó is. Szomorú dolgok, de régi igazságok. Az előadó és a miniszterelnök érvelései nem szorulnak czáfolatra, mert azok magukban hordják a czáfolatot, azért azokkal nem is kíván foglalkozni; de foglalkozni kíván a szabad-elvű pártból deportált Dániel báróval, a ki bizony sokat mondott, de melegsége az, hogy titkos tanácsos és más szemüvegen nézi a javaslatot Daniel bizonyára ismer egy bizonyos Kossuth Lajos nevű embert, aki szintén miniszter volt, csak hogy a nevéből nem az Adria egy hajóját, hanem egy korszakot neveztek el. Ez az ember szüntem ugyanilyen jelszavakkal teremtette meg ezt a mai korszakot, amelynek Dániel ur köszönheti a báróságot és titkos tanácsosságot. Lehet, hogy azelőtt különbek voltak az emberek, lehet, hogy akkor a bárók is nagyobbak voltak, sőt a Dániel is, akik kimásztak a veremből. (Hosszas derűtség.) Dániel azt mondta beszédében, hogy a nemzeti követelményeket a tudósdal gondos vizsgálódása tárgyává teszi. No hát önök 1849-ben, mikor Wiedsgrätz, az «Urbedingte Unterwepung» feltételét szabta, önök előbb mikroskopikus vizsgálat tárgyává tették volna és bizonyára megdöbbentek volna s nem teremtették volna meg a legdicsőbb napokat. (Élénk tetszés a bal- és szélsőbalon.) Gorkij Maxim egy képenek magyarázatásával végzi, midőn a népeket azok megváltója, saját testükön át viszik a szabadsághoz s ajánlja, határozati javaslatát elfogadásra. (Élénk éljenzés a szélsőbalon.)

Pozsgay Miklós: Kammerer ur, így kell beszélni!

Apponyi záróbeszéde.

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy a javaslatában azt akarja, hogy a jelenlegi közjogunknak meg nem felelő állapotot az udvartartásban ne támogassuk. A mai sajtóságos forma az, hogy a hallgatás útján akarnak közjogunkba becsempészni alkotmányellenes dolgokat.

Osztrák öszszbirodalmi szempontból lehetséges az, hogy bizonyos jogokat, melyeket nem gyakorlunk, nem létezőnek tekintünk. De ami alkotmányunk értelmében ez nem lehetséges, a nemzet le nem mondhat jogairól s csak gyakorlására kereshet valamely más módot.

A zárszót Rákosi Viktor is rövidre fogja, mert érveit senki sem czáfolta meg.

Daniel azt hirdeti, hogy a kisebbséget nem terheli felelősség. Ez ellen erősen tiltakozik.

Tiszának szemére veti, hogy a miniszterelnöki székéből oly szavak hangzanak el mint a mérges illúziók részegsége.

A nemzeti követelményeket értette, az, alatt a hadsereg is, az udvartartás iránt. Mérges illúzió tehát az, hogy a véderő integritás része legyen nemzetnek. A mérge a szervezetet szétbontja.

A nemzeti élet összes szerveinek megszerzése tehát a mérge? Talán inkább az a mérge, mely a nemzet organumát megöli, az idegen szervezet. (Taps a balon.)

Illúzió. Szabad ilyen jelszavakat beledobni a közvéleménybe? Az a veszedelmes illúzió, melyet Tisza emleget, semmi egyéb, minthogy lehet ezt a nemzetet nyugvóponthoz vinni, úgy hogy összes szerveit, melyek nemzeti életéhez szükségesek, megadjuk. (Taps a baloldalon.)

A király és nemzet közti benső összhangot ő is óhajtja, de ennek alapja az őszinteség, nem pedig a helytelen állapotok takargatása.

Az előadó beledobta a vitába a gyöngéd-

ség szót. Sokkal férfiasabb, ha annak a királynak, akit a legalkotmányosabbnak nevezünk, megmondjuk az igazat s a félreértés utolsó maradványait is elhárítjuk. Ez az igazi gyöngeség király és nemzet közt. Ajánlja javaslatát elfogadásra. (Taps és éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ot perc szünet.

Szünet után

Rátkey László, Pap Zoltán és Bakó József ajánlják ellenindítványukat elfogadásra.

Tisza István: Szükségesnek látja, hogy egy nem régeen tett nyilatkozatát megmagyarázza. Csodálkozik rajta, hogy azt a nyilatkozatát Apponyi is félreértette. Szóla a »mérges illúzióktól részeg« kifejezését a magyar pártokra értette, melyek veszélyeztetik a magyar alkotmányt.

A civillista emelés szükséges voltáról szólván, felhossa, hogy eleddig az udvartartás mindig deficizzel záródott. Ezt az állapotot van hivatva megszüntetni a szönyegen levő javaslat. Aztán meg a budai várpalota kiépítésével is jelentékeny újabb kiadások fognak feun évről-évre.

Igaza van Rákosinak, hogy a szabadságharcz nélkül nem jó létre a kiegyezés, de a mi akkor fenséges volt a maga megnyilatkozásában, az ma a békében neveltséges volna. Ajánlja elfogadásra a javaslatot.

Elnök ezután elrendeli a szavazást. A többség elveti Apponyi halasztó természetű indítványát; maga a javaslat felől 20 képviselő névszerinti szavazást kér. A szavazás holnapra maradt.

Ezzel az ülés délután két óraker véget ért.

Nem lesz általános sztrájk.

A nagyváradi kőműves munkások mozgalma, úgy látszik, még sem vezet általános sztrájkra. A higgadtabb munkások belátják, hogy ennél a mozgalomnál nem a munkások, hanem a munkaadók ré zén van az igazság.

Beszéltünk olyan kőművessel, akinek egész gondolkodása át van itatva a szociális tanokkal s a mostani mozgalomra az volt a nézete, hogy túlzott s indokolatlan.

— Most azt akarnák, hogy mi is sztrájkoljunk. Ez nem történt meg. Elértük azt a fizetést, amelyet óhajtottunk, most már nem lehet ezt minden haszontalansáért kockára tenni. Tegnap minden csendes volt.

Az egyes építészektől a Köblös házhoz küldött kőművesek közül hét beállott a munkába s egész nap dolgozott. Tizenhatan azonban megtagadták a munkát. Ezeket az illető munkaadók azonnal elbocsátották s valószínűleg egyik építész sem fogja őket alkalmazni.

A többi építkezéseknél zavartalanul folyt a munka.

Nagyban hozzájárul az ügy békés elintézéséhez az, hogy a bujtogatók közül *Ehrenfeld* Adolf egy korábban részabott büntetését ői a fogházban, *Vantus* Károly pedig izgatásaiért a »Népszava« szocialista újság kiadóhivatalában kapott alkalmazást s már elutazott Budapestre.

A munkások vezetői különben azt hangoztatják, hogy most nem lesz általános sztrájk, amelybe az ő véleményük szerint a munkaadók beakarják őket kergetni.

Hir szerint a szocialista központ szintén

előre van a sztrájknak s az éjjel *Bokányt* várják Nagyváradra.

Tegnap este az építő munkások szakgye-
lemben tanácskoztak. Ma este pedig az építő-
iparosok szakgyelete tart értekezletet.

Tegnap a katonaság és rendőrség készen-
létben volt, de szerencsére, nem volt reá
szükség.

A keletázsiai háború.

A mandzsuriai háborút Európában felvál-
totta a diplomáciai háború. Okot erre Orosz-
ország ama eljárása szolgáltat, hogy a nemzet-
közi jogokat kutyába sem vevő muszka rá valló
esalafintással átvitte hadihajóit a Darnellá-
kon s most ezek a hajók izléstelen kalózkodá-
sát visznek véghez a Vörös-tengeren.

Oroszország eme eljárását Anglia éppen
oly kevéssé szándékozik tűrni, mint a szintén
japán-barát Egyesült-Államok. Angolország, a
felháborodott közvélemény nyomása alatt ener-
gikus hangú jegyzéket küldött Oroszorszá-
nak . . .

A vörös-tengeren folyó kalózkodásnak el-
sősorban alighanem Törökország adja meg az
árát. A Boszporuson ugyanis csak a szultán
fermánjával lehet átmenni idegen hajóknak, de
a fermán kiadásához szükséges az európai ha-
talmak jóváhagyása is.

A szultán mindezt nem kérte ki s így köz-
vetlen előidézője lett a Vörös-tengeren törté-
nő incidenseknek. Anglia vagy elégtételt kap ha-
jójának feltartóztatásáért és átkutatásáért, vagy
pedig elégtételt vesz maga. Angliában mind stí-
rűbben hangzik a kérdés, hogy van-e flottája a
eziget országnak vagy nincs? Ha van akkor
nem kérjük, de követeljük az elégtételt . . . S
Anglia nem sokat szokott teketóriázni.

A szárazföldi harctéren egy esemény
uralja a helyzetet: nyitva az ut Liaojang felé.
Nagy dolog, mely a japán hadsereg halált meg-
vető bátorságának és elszántságának és a ve-
séreik bölcs mérsékletének, tudásának és hely-
zetismeretének köszönhető.

Port-Arthurról alig van hír. Azt jelenti
egy mai távirat, hogy Port-Arthur ostroma e
hétén ismét megkezdődik.

A japánok Mukdennél.

London, jul. 21. A Standard haditudósí-
tója jelenti, hogy egyes japán csapatok már
majdnem egészen Mukdenig nyomultak elő. Muk-
dennél kisebb előőrsi csatározások voltak.

Átkutatott hajó.

A Takisimamaru nevű gőzös délben Mo-
roranba érkezett, miután az orosz vladivosz-
toki hajóraj átkutatta. A gőzös jelenti, hogy az
orosz hajóhad utját teljes erővel déli irányba
folytatta, mintha Szingaru felé akart volna
menni. Lehetséges, hogy ez csak csak a japán
hajók felkutatására. A második hadsereghez be-
osztott katonai attasék ma este elutaztak és
szombaton hajóra szállnak Moji felé.

A földközi tengeri hajóraj.

Malta, július 21. A Vulkán torpedótár-
hajó, a Pyramos cirkáló és a Mollard; valamint
a Coquette nevű torpedónaszád romboló, ma
tengerre indultak, hogy a földközi tengeri ha-
jórajjal egyesüljenek.

Panasz a japánokra.

Páris, jul. 21. A Havas-ügynökség je-
lenti Dicsőből 19-éről: Megbízható kínai
forrásból eredő hírek szerint a Liaojangtól ke-
letre álló japánok a lakosságban mindegyre

növekedő elégedetlenséget keltettek. Tetszésük
szerint állapítják meg az élelmiszerek árát és
már egy-két rubeles vásárlásoknál is a há-
boru után beváltandó kötelezvényekkel fizetnek.

Megújították a küzdelmet.

London, július 21. A Daily Chronicle je-
lenti Kuroki mityenszoroszi főhadiszállásáról,
hogy a japánok július 19-én újabb támadást
vártak a szorosra. Mivelhogy az oroszok nem
támadtak, a japánok a jobb külső szárnyon
előrenyomultak és Csankunál megütköztek az
ellenséggel. Az oroszok visszavonultak, de erő-
sítéseket kaptak, mire a küzdelem újból meg-
kezdődött. Amikor ez a jelentés utnak indult
még mindig foly a harc.

Port-Arthur helyzete.

Budapest, jul. 21. (Saját tud. táv.)
Londonból annak híre érkezik, hogy a
japánok ez idő szerint felfüggesztették
Port-Arthur ostromát, hanem pusztán el-
foglalt hadállásaik megerősítésére szorit-
koznak. Port-Arthur körül 80 ezer japán
van koncentrálna. E hó végéig állásait
annyira megerősíthetnek vélik, hogy
az offenziát teljes eréllyel ismét meg-
indíthatják az erőség ellen a siker teljes
reményében.

A vladivosztoiki hajóraj.

Budapest, jul. 21. (Saját tud. táv.)
Berlinből arról értesítenek, hogy japán
torpedónaszádok a Sárga-tengeren üldö-
zőbe vették a vladivosztoiki orosz hajó-
rajt, mely néhány japán kereskedelmi
hajót elfogott.

A Malakka angol hajó sorsa.

Budapest, július 21. (Saj. tud. táv.)
A Malakka angol hajó letartóztatása miatt
tegnap adták át Pétervárott Anglia jegy-
zékét, melytől az angol kormány azt remé-
li, hogy a Malakkát rögtön szabadon
bocsátják. A Malakka hír szerint most
Port-Said kikötőjében van orosz lobogó
alatt, egy kis vörös zászló rajta, mely
jelzi, hogy robbanó szerek vannak a ha-
jón. Az orosz személyzet az utasokkal
udvariasan bánik. Nem áll, hogy az
oroszok fenyegették volna a hajó kapitá-
nyát. A kapitány már különben utban
van Anglia felé, hogy jelentést tegyen a
kormányzatnak. Az utasok elbeszélése
szerint szerdán délelőtt fél 12 órakor
fogták el a Malakkát területiális vizeken,
a hol tehát hadikajóktól félnie nem
kellett.

Budapest, július 21. (Saját tud. táv.)
A Reuter-ügynökség értesülése szerint az
oroszok már szabadon eresztették a Ma-
lakkát, mely el is indult már rendelte-
tése helyére.

UJDONSAGOK.

A gregorián kurzus.

Tegnap délután, a két órai vonattal 62
kurzus hallgató kántor indult a Püspök-für-
dőbe, hol a püspöknek voltak szívesen látott
vendégei.

A kántor testület először a Félx-fürdőt
nézte meg, aztán délután egy tömegben mentek
át a Püspök-fürdőbe.

Hosszu, ügyesen terített asztalnál telepedett

le az illusztris társaság, hol Kernáts kitűnő
felszolgálása mellett a püspök urnak voltak
kedves vendégei.

A vacsoránál dr Bundala János, az
erélyes külsejű, nagy intelligenciájú fiatal hit-
tanár állott fel szólásra s szinte gyújtott lelke-
sedésével, mikor a gregorián kurzus sikeréről s
a minden nemes iránt áldozatkészen lelkesülő
püspökről beszélt. Szavait harsogó éljenzés
követte.

Utánna dr Hener Károly beszélt. Szintén ar-
ról a magasztos kötelességtudásról beszélt,
melyet e szittyá rendelete után első sorban a
váradai püspök tanusított és hasonló köteles-
ségtudásra buzdította a kurzus hallgatóit is.

Varga Gyula krasznai kántor mondott ez-
után rövid, kedves tószót, utánna Bellovits
Antal talpra esett szellemes beszédben éltette
a kurzus két vezérért Kersch és dr Bundala
urakat.

Oriaszi lelkesedést keltett a népszerű s
mindenki által szeretett vieze rektor Csicsai
Alajos helyettes házigazda szellemes beszéde,
melyben a kántorokat aposztrofálta. Nemesak
a bankettezők, de az egész fűrdő közönség
élvezte a beszédét. Beszéltek még igen szépen
Zamkorovszky, Konecsny és Kotnász József.

Az egész együttlétből kitűnt, hogy az egész
gárdát igazi lelkesedés tölti el, a kurzus ve-
zetői, különösen az oly áldozatkész főpásztor
személye iránt, és 62 apostol fogja hirdetni
azokat az eszméket, melyeket a kiváló zene-
tudósok Kersch és dr Bundala véstek szívükbe
és tudásukba.

A társaság az esti vonattal tért vissza
Váradra.

Botrány egy nagyváradai zsinagógában.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, jul. 21.

Csinos kis botrányt rendeztek tegnap este
a Nagy-Teleky-utcán levő zsidó imaházban az
ott ájta oskodó hívek. A választott vallást
l-gjobban jellemző köpködéssel fűszerezett csele-
paté élénk vilárosságot vet a zsidó ifjuság ne-
velésére.

Egy pár éretlen gyerkőc, a helyett, hogy
tisztelné az őreget, csúfságot űz belőle a saját
felekezete templomában. Vagy talán a zsidók
előtt az imaház oly közönséges hely ma is,
a hol üzleteket lehet kötni; esetleg — vere-
kedni is.

A botrányról a rendőrség is tudomást
szerzett, amennyiben Fischer Sándor kereskedő
segéd bejelentette, hogy a Nagy-Teleky-ucán
levő izraelita imaházba tegnap este bement
Weinberger Simon szobfestő segéd és ennek
testvére, Weinberger Izsák budapesti állator-
vostan hallgató, és ott egy ájtatosan imádkozó
őreg ember szakállába bojtortjánt dobáltak. Mi-
kor az őreg ember ezért a fiatalokat leintette,
megfogták s bent az imaházban megakarták
verní. Erre a hívők a fiataloknak rohantak és
üldögelni kezdték őket, míg a szolgál ki nem
dobta az utcára s kint az utcán alaposan
megtanította Weinberger Simont és testvérét
az illemre.

Későbbben visszament az imaházba Wein-
berger Izsák orvosostan hallgató s elkiabálta
magát:

— *Hunczut, belyár gazember minden
zsidó, aki itt van!*

De azután rögtön el is inált.

A hívek éktelen káromkodások és köpődések között rohantak utána, de nem tudták utolérni a gyorsába ifjut.

Az érdekes botránynak a bíróság előtt lesz a folytatása, a vége pedig a rendőrség fogházában.

*** A gyermek-kórház igazgatójának fizetése.** A Sztaroveszky-alapítványi gyermek-kórház már rövid fennállása alatt is igazolta, hogy teljesen megfelel a hozzá fűzött várakozásnak. Főrése van ebben dr. Schiff Ernő igazgató főorvosnak, aki teljes odaadással igyekszik a kórház ügyeit vezetni. Ezen buzgalmat méltányolta Nagyváradi város törvényhatósága midőn elhatározta, hogy az igazgató-főorvos évi fizetését az eddigi 1000 koronáról 1600 koronára emeli, a kórház költségvetésében. Előre, nem látható kiadások ezimén felvett összegből. — A belügyminiszter azonban nem hagyta jóvá ezen fizetés emelést, mert a költségvetésből azt látja, hogy abban a napi ápolási-díj 1 kor. 74 fillérrel van felvéve, holott orsz. beteg-ápolási alap és a kinevtár csak 1 kor. 64 fillér napi betegápolási összeget fizet, illetve a miniszter csak ennyit engedélyezett, sőt még ez összeget is túlmagasan tartja s annak további leszállítását kívánja. Így arra lehet kilátás, hogy minden ápolási nap után 10 fillérrel kevesebbet kap a kórház, a költségvetés hátrányára. Hát ez elég bűj, de ennek tisztán a város az oka, mert a gyermekkórház ez évi költségvetését későn, a miniszter leírata után terjesztette fel. A belügyminiszter ugyanis egyik leírataiban, körülbelül május hónapban, kijelentette, hogy a Sztaroveszky gyermekkórház napi ápolási költségét az 1904. évre 1 kor 64 fillérben állapítja meg a megyei közkórházhoz hasonlóan, mivel a gyermekkórház költségvetését még mindig nem terjesztette fel a város. A mulasztás folytán tehát tetemes kár éri a kórház-alapot.

*** Új miniszteri tanácsos.** A hivatalos lap közli, hogy a király Kazy József földművelésügyi osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét díjmentesen adományozta.

*** Nagyváradi új polgára.** Nagyváradi városa egy új polgárral szaporodott. Novolny Nándor előkelő magánzó Graeczből, hol évtizedeken át lakott, Nagyváradra tette át lakását. Nyolczvanöt éves korában elkivánczolt, a hegyektől szegélyezett tiszta egészséges levegőjű modern stájeri városból Nagyváradra, hogy fiának, a kat. főgimnázium kiváló tudású igazgatójának, s az itteni társadalom közbecsűlésben álló tagjának Novolny S. Alfonznak közelében töltsé életének hátralevő részét.

*** Mi lesz a mentő intézményvel?** A nagyváradi mentő intézmény létesítése nagyon hosszú idő-ig késik. A felszerelés már jó-részt be van szerezve, de azért még sem hallunk róla, hogy mikor kezd meg működését. A szabályokban ki van mondva, hogy alkoholosokat és uodoritón sérülteket a mentők nem szállítanak. Ez okból a főkapitány a célra külön két ember alkalmazását javasolta. Ragány János főszámvevő má-ként akarja a dolgot megoldani. A két ember helyett egy hetest alkalmazzanak még s az ilyen alkoholosokat két hetes szállítsa a rendőrségre vagy a kórházba, akik ezért külön esetenként 2—2 koronát kapnának.

*** A mézszárosok ellen.** Zombor városban nemrég a mézszárosok 25%-al flemelték a hus árát. A város hatósági mézszárszék felál-

lítását vette tervbe. Együttal feliratot intézett a képviselőházhoz, hogy utasítsa a kormányt, miszerint a közfogyasztásra szánt nélkülözhetlen élelmiszerek mesterséges megdrágításának (kartell) megakadályozásáról törvényjavaslatot készítsen. A feliratot Zombor városa pártolás végett ugy Biharvármegyének, mint Nagyváradi városának megküldötte.

*** Korn Lajos — törvényszéki bíró.** O Felsőge — mint a hivatalos lap tegnapi száma közli — Korn Lajost, a nagyváradi királyi ügyészség nagytudású, érdemekben gazdag, alügyészt a nagyváradi kir. törvényszékhez bírónévvel nevezte ki. A törvényszékre nézve Korn kineveztetése nagy nyereséget jelent, mert benne egy szorgalmas embert, kiváló jogászt, képzett munkaerőt nyertek.

*** A vasutasok pótléka.** A magyar királyi államvasutak hivatalos lapjának tegnapi rendkívüli száma szerint a vasuti alkalmazottak között a megszavazott fizetési pótlékot a legközelebbi napokban — még e hét folyamán — szét fogják osztani. A kolozsvári vasuti üzletvezetőség tegnapi rendeletet küldött az összes szolgálati főnökségekhez, melyben meg-hagyja a hivatal főnököknek, hogy az összes véglegesített alkalmazottak ideiglenes fizetési lajstromát posta fordultával küldjék be az üzletvezetőség számosztályának, hogy az alkalmazottak fizetési pótléka minél hamarabb szét-osztható legyen. A nagyváradi vasutasok szombaton délelőtti foják megkapni a pótlékot fizetésükhöz mérten az állomás fizető pénztárában.

*** Elfogott csalónő.** A nagyváradi rendőrség jó fogást csinált tegnap este. Letartóztatott egy hirhedt kalandornőt, a kit a budapesti vidéki kir. törvényszék csalásért és ok rathamisításért országsszerzte köröztetett. Németh Katalin a neve a szélhámos hölgynek, a ki furfangos hazugságaival már sok embert rászédett. A jeles persona miután már a szélhámosság jövedelmező mesterségével sem tudta be-érni, váltókat hamisított s nagyobb összeget vett fel több fővárosi takarékpénztártól előkelő, a közéletben is szerepet játszó férfiak nevére. A budapesti államrendőrség már régebbi idő óta nyomozott az előtte ismeretlen szélhámos nő után, de a legnagyobb fáradság árán sem tudtak rá jönni, hogy ki az a rejtélyes hölgy, aki a legóvatosabb pénzintézeteket is be tudta csapni. E hó 19-én reggel a kispesti takarékpénzárba nyújtott be egy hamis váltót a kalandor nő, de a pénzintézet nem akarta addig kiadni neki a megszavazott összeget, míg a község előjáróságától nem hoz pecsétes igazolványt személyazonosságáról. Németh Katalin eleget tett a bank kívánságának s a község előjáróságával igazoltatta magát. A takarékpénztár kifizette a váltó összegét, de mivel az igazgatóságnak gyanus volt a váltó értesítvényt küldött a kezeseknek, akik nem ismerték el az elfogadvány érvényességét. Az esetről a pénzintézet rögtön értesítette a kispesti csendőrséget, mely nyomozni kezdett a szélhámos után. A csendőrség még az nap kiderítette, hogy Németh Katalin megugrott a pénzzel és Nagyváradi felé vette útját. A nagyváradi rendőrséget telefon útján értesítették az esetről, mely rögtön kinyomozta a hirhedt kalandornő lakhelyét, hol letartóztatották.

*** A felesleges garas.** Valami Thomas Birk nevű angol jókora darab eszével neki-állt gondolkozni a garasról, nevezetesen a szegény ember garasáról és gyűjtőperselyt eszelt ki a tékozlás számára. Néhány hét óta London utcáinak, közpületeiben, egyik másik vendéglőjében különös kis szekrények jelentek meg. A szekrényeknek oldalán keskeny nyílás-

látszik, az alatt pedig röviden írva vagyon, hogy fölösleges garasunkat dobjuk ebbe a gyűjtőbe, az majd elteszi számunkra. Ha bedoboz egy garast, alul kiszalad egy kis papírlap: ez a nyugta a bedobott garasról. Minden fáradaág nélkül, sőt kényszer nélkül is, ezen a módon megszabadulunk a garasunktól, de úgy hogy az azért mégis megmarad. Sőt szaporodik. Mert ez a mester Birk összeállt nagy vagyonu, emberséges szívű urakkal, milliomos bankárokkal és jótékonyági egyletekkel s ezekkel együttesen alapított egy garasbankot. A garasbank perselye azok az automata az utcákon. Első tekintetre talán meg sem értjük ennek az mély értelmét. Pedig nagyon egyszerű az. Elsősorban takarékosagra serkent s ilyen módon megtanít bennünket megbecsülni a garast. Mert a gyűjtőperselyen kívül még sok egyebet is ad a garasbank. Tudniillik, a ki havan garasról nyugtákat gyűjtött össze, az csekkönyvet kap már az összegéről s a tőkéje kamatozik is. Nagy szó ez, különösen Angliában, ahol a csekkőke nem kamatozik semmiféle banknál. De más tőke sem annyit, amennyit ez a garasbank fizet; tudniillik 5 százalékot. Hangsúlyozzuk, hogy az egész vállalkozás pusztán jótékonyági intézmény. A kik tőkéjüket felajánlották a célra nem is akarnak nyereszkeskedni rajta. Ez a vállalkozás egygyel több bizonyossága annak, hogy milyen mérvben kifjelt még a humanizmus is Angolországban. Ez a garasbank mindenképen megérdemelné, hogy utánozzák mindenütt.

Nálunk is van elég fölösleges garas a zsebekben.

*** Névváltoztatás.** Hrivnák István komádi lakos saját és Erzsébet, Róza, Emma kiskorú gyermekeinek vezetéknévét Réti-re változtatta.

*** Érdekes foglalkozás.** Szegedi János foglalkozás nélküli henteslegény már régebbi idő óta abból tartja fenn magát, hogy a városban különböző helyeken lakást bérel s e legelső éjszaka, mikor új szálásán alszik, meglopja lakásadóit. A furfangos ember mielőtt beköltözött egy-egy új lakásába rendszeren üres dobozokat és mindenféle értéktelen holmikkal telerakott lakásokat küldött házigazdájának, hogy ezekkel növelje renoméját. Az első nap a szállásadók nem kérték a házbért Szegedről, mert láták, hogy tisztességes ruházatu, szimpatikus megjelenésű ember. Szegedi János tegnapelőt éjszaka operált utoljára. Magyar János boltiszkolánál lakást bérelt. Régebbre a különös foglalkozásu ember lakásadójának órájával és ezüst óralánczával megugrott. A rendőrség nyomozza a furfangos tolvajt, aki már régebbi idő óta keresztet a nagyváradi királyi ügyészség hasonló büncselekményekért.

*** Rommá égett község.** A Bajától három órányira fekvő Bérög községben tegnapelőt nagy tűzvész pusztított. Hetven ház leégett, Jaszlics Pál 75 éves földműves bennégett a lakásában.

*** Nincs háztartás.** Koponyhágában most sokat beszélnek egy tervről, amelyet Fick nevű iskolaigazgató eszelt ki és amely — hamisgálólól — minden bizonyynyal a háztartás egyszerűsítéséhez fog vezetni. Az érdekes terv: Épített egy nagy házat, huszonöt család számára. Minden családnak külön lakása, de egy közös konyhája van a pinczében, a melyben mind a huszonöt család számára a házir főzet és felvonógép minden lakásnak az ebédődjébe szállítja az ebédet. Nem kell főzni s a szakácsnővel vesződni. Sőt a c-elédkérdés sem aggasztja a Fick fele háziakat, mert minden cselédmunkát a házir végzet a ház közös személyzetével. Az új rendszerű ház nagyon különbözik a fogadóktól is, mert mindenkinek a saját butorait és saját edényeit használja és a ház úgy van építve, hogy mind a huszonöt lakásnak teljesen külön b járója és elkülönített folyosója van. Minden lakásban négy szoba külön-külön kényelemmel, villamvilágítással és köz-

ponti fűtéssel berendezve. Es aránylag nem is kerül sokba az életmódjuk, mert Fick igen olcsóért ad négy szobás lakást, ellátást, kiszolgálást, fűtést és világítást: két személyből álló családnak 2685, három személynek 3465 és négy személyből álló családnak pedig 4245 koronáért. Ha kísérlete beválik, akkor Fick nagy részvénytársaságot alakít hasonló házak építésére. A kommunizmus elvének megvalósítása volna ez kicsinyben. Persze, kérdés, hogy gyakorlatban beválik-e?

x Különlegességek gyűjteménye. A ki női divatcikkek terén valódi különlegességeket és exquirit ujdonságokat akar látni, melyek máskülönbön csakis világvárosokban láthatók, az nézze meg a Kovács L. és Társa. Nagyváradon (Zöldfa-utca, Deutsch K. üvegkereskedésével szemben) ujonnan megnyitott nagy női divatruházát, mely látványossági számba megy. Tessék e jövőtű, megbízható cég mai számunkba közzétett hirdetését figyelmére méltatni.

Igazságszolgáltatás.

Sikkasztó közjegyző.

Mostoha viszonyok között foglalta el Szentessy László okleveles jegyző, Szőlőssy Ferenc m.-c.-ékei főszolgabíró megbízásából 1901. évi január elsején a miklózázi körjegyzői hivatalát. Egyik másik község pénztárának alig volt bevétele, melyet az illető község kiadásainak fedezésére szabályszerűen felhasználhatott volna. Akiura lépett hát lelkiismeretével és a maga céljaira, többnyire jegyzői fizetése fejében egészen más rendeltetésre szánt pénzeket használt fel, amelyeket körjegyzői minőségében vett a kezébe.

A dolgon aztán úgy vélt igazítani, hogy a községi pénztári naplóban az elsikkasztott összegekhez képest tulkiadásokat tüntetett ki avval a számadékkal, hogy mihelyt a közölt befolyik, akkor majd beszolgáltatja a korábban saját céljaira felhasználott összegeket rendeltetésük helyére. De megkészt vele, mert idő előtt felfedezték.

A nagyvárad kir. ügyészség vádirata folytán ez ügyen már itélkezett a kir. törvényszék, de a kir. ítéletábla szakvédő hányából megsemmisítette az ítéletet. Tegnap került aztán újlag tárgyalás alá Szentessy László bűnügye. A büntető tanács elnöke Nagy József tiszti bíró; szavazó bírók Jelencsik István táblabíró és Debreczeni József tiszti bíró voltak. A vádat Korn Lajos kir. ügyész képviselte, a védőmet pedig hivatalból Jancsovics Béla ügyvédjelölt látta el.

Kihallgatása során a vádlott azt hozta fel védelmére, hogy ő a felhasznált pénzeket tulkiadásba vette, még pedig a főszolgabíró tudtával és beleegyezésével. A községek károsulása ki volt zárva.

Különbön is, a mit ő mivel, azt sok jegyző megieszi, — és senki meg nem akad rajta.

Távol állt tőle a sikkasztás szándéka, kénszerűségből tette, amit tett, mert jegyzői fizetése nem járt ki rendesen. Élnie pedig csak kellett.

A vádlott vallomása alapján a védő Szőlőssy fős olgabíró kihallgatását kérte de a bíróság mellőzte indi ványát és Szentessy Lászlót a váobeszéd és védelem előterjesztése után a fenforó enyhítő körülmények figyelembe vételével al-aln azván a Btk. 92. §-át hivatali sikkasztás büntette miatt másfél évi börtönre ítélte, melyből 8 hónapot a vizsgálati fogággal kioldótnak vett. A vádlott és védője felebbestk az ítélet ellen. A vizsgálati fogsgot a törvényszék továbbra is fenntartotta.

TAVIRATOK.

Hilberth Károly szabadlában.

Budapest jul. 21. (Saját tud. táv.) Hilbert Gusztáv holttestét felboncolták. A boncolás folytán kialakult orvosi vélemény alapján a gyilkossággal gyanúsított és letartóztatott fivérét szabadlára helyezték.

Viszály a belga királyi családban.

Budapest, július 21. (Saját tud. táv.) Klementina belga hercegnő Napoleon Viktor herceghez nőül menni szándékoszik. Lipót belga király mindenáron ellene van e házasságnak. A hercegnő most a bírósághoz fordult, hogy kényszerítse királyi apját arra, hogy házasságát Napoleon Viktorral megengedje.

Pusztító tüzek.

Csongrád. jul. 21. (Saját tud. táv.) Csongrádon a cséplőgépből kipattant szikra meggyújtott egy asztagot, minek folytán vagy 200 métermázsza buza odaégett. A kár annál érzékenyebb, mert kiszáradt volt az elhamvadt gabona és biztosítva nem volt. Éjfélkor ismét tűz támadt a városban. Özv. Bodor Istvánné háza égett le összes melléképületeivel.

Déva, jul. 21. (Saját tud. táv.) A hunyadmegyei Vajda község jóformán teljesen leégett. 43 ház és melléképület, az összes behordott gabonanemű és takarmány, számos lábas jószág, ló, juh és szárnyas odaveszett. Ember élet is esett áldozatul. Egy asszony égett el két gyermekével. A kár meghaladja a 100 ezer koronát. A községnepe nagy nyomornak néz elébe. Megállapították, hogy gyufával játszó gyermekek vigyázatlansága okozta a tüzet.

Marokkó.

Tanger, július 20. Hír szerint a pretenzió nagy haderővel halad előre Udsza felé.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Írta: A. C. D. (Angolból.)

25

A gyilkos részegnek tetette magát, hogy eloszlassa a gyanút, amely a rendőrség felébredhetett volna, mikor ott találta a kerítésnek dőlve . . .

Már most képzelje magát ennek az embernek a helyzetébe . . . Tűnődve a dolgon, könnyen arra a gondolatra jutott, hogy a gyűrűt talán az uton vesztette el, mikor már kijött a házból . . . S ha így van, mi egyebet tehet, mint hogy gondosan átolvassa az esti lapokat, hogy nem találja-e valhol, a »Talált tárgyak« rovatában az ő gyűrűjét is? . . . Az enyhe érdekes-men, persze, rögtön megakad a szemén: oda lesz örömeben . . . Miért is felne a csapdától? Semmiféle gyanus ok nem szól a mellett, hogy a gyűrű megtalálása összefüggésben van a gyilkossággal. Tehat eljön . . . mindenesetre eljön; — a legkésőbb egy óra múlva színről-színre látjuk őt itten.

— Hát aztán? — kérdeztem.

— Oh, a többi már csak bizza rám; én majd elbánok veled . . . Van önnek valami fegyvere?

— Magvan a régi szolgálati revolverem, s töltések is vannak hozzá.

— Mindenesetre jó lesz, ha rendbe hozza és megölti. Ez a fickó kétségbeesetten elszánt ember lehet s bár én orozva támadom meg, azért mégis készen kell lennünk mind-nek.

Bementem a hálószobába, előszedtem a revolveremet és megöltöttem. Mire visszajöttem vele az ebédlőbe, már leszédtek az asztalt és Holmes ott ült a kényelmes karoszekben, ölében a hegedű, melynek hurjait ábrán osan pöngette.

— A gombolyag bonyolódik és egyre kiszáltabb lesz, — mondta mikor beléptem. — Epen most kaptam feletet amerikai sürgőnyömré; — ez is megerősíti az én föltevésemet. Eltaláltam az esetet, mintha csak tanuja lettem volna.

— Nos, és ez az eset? — kérdeztem kíváncsian.

— Azt hiszem, új burokat kell vennem a hegedűmre, — felelte Holmes, mintha nem is hallotta volna a kérdésemet. — Tegye zsebre a pisztolyt, Watson s ha jön a fickó, beszéljen vele könnyedén és közömbösen. A többi csak bizza rám. Ne ijessze meg azzal, hogy nagyon élesen szemügyre veszi.

— Pont nyolcz óra van, — mondtam a zsebórámról nézve.

— Akkor pár percz múlva már itt lesz — felelte Holmes. — Nyissa ki az ajtót; de hal-kan . . . Ugy . . . most vegye be a kulcsot és beltűről tegye a zárba . . . Köszönöm, jól van . . . Nézze csak ezt a ritka, régi könyvet: Tegnap taláram egy antiquarius boltjának a fene-kén . . . »De jure inter gentes« . . . Lüttichben nyomatták, a Németalföldeken. 1642-ben . . . Károly angol királyunk feje még szilárdan állt a vállain, mikor ez a kis barna-tűbűs könyv napvilágot látott.

— Ki nyomatta?

— Philippe de Croy . . . Obszkurus könyvnyomató lehetett . . . Az első lapján, elszárgult betűkkel, ott van a gazdája nevei is: »Ex libris Gulielmi Whyte« . . . Isten tudja, ki lehetett ez a Whyte Vilmos! Lehet, hogy valami pedáns, nagyképű törvénytudó a XVII. században . . . Az írása legalább kacskaringós mint a prókátoroké volt abban időben . . . Csitt! Jón az emberünk . . .

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASÁG.

Határidők.

Budapest, jul. 21.

Buzaáprilisra	—	—	—	—	7.88
Buza október	—	—	—	—	7.86
Tengeri	—	—	—	—	6.25
Rozs okt.	—	—	—	—	8.6
Zab ápr.	—	—	—	—	5.90
Káposzta, repcze, aug.	—	—	—	—	11.90

Értéktőzsde.

Budapest, jul. 21.

Oszták hitel	—	—	—	—	685.50
Magyar hitel	—	—	—	—	749.50
Allmvasut	—	—	—	—	694.—
Rimamurányi	—	—	—	—	488.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	585.25
Salgótarjáni	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. jul. 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	118.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	—	—	—	—	19
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	98.
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	—	—	—	—	57.
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—
Horváth szlavon földterhermentési kötvényt	—	—	—	—	108.09

Magyar nyereség-sorsjegyek-kölcsön	4.62
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	98.75
Osztrák járadék papírban	99.75
Osztrák járadék papírban	118.50
Osztrák járadék aranyban	.99
Osztrák korona járadék	1.52
Osztrák államsorsjegyek	16.15
Osztrák magyarban részvény	769.50
Magyar hitelbankrészvény	640.50
Osztrák hitelintézet részvény	639.50
Párisi vista	19.01
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.80
Németbirodalmi márkák	239.45
Londoni vista	95.52
20 márkás arany	28.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

584—1904. végh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a nagykárolyi kir. járásbírósnak 1902. V. 70/7. számú végzése folytán **Kleiu József** bpesti lakos végrehajtató javára **Szentkirályi Kálmán** érmihályfalvai lakos ellen 290 kor. 80 fillér s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 950 kor.-ra becsült bútorneműk, képek, méhek kasokkal együtt stb. ből álló ingóságok, 290 kor. 80 fill. tőke, ennek 1896. év január hó 1-50 napjától járó 5% kamatai eddig összesen: 207 kor. 10 fill. per., végrehajtáskérési és foganatosítási, továbbá 2 kor. 20 fill. árverés tűzési költség erejéig nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek a székhelyi kir. járásbírósnak 1904. évi V. 360/2. sz. végzése folytán a helyszínén, vagyis **Ermihályfalván, alperes lakásán leendő eszközzésére 1904-ik év augusztus hó 3 napjának délelőtt 8 órája határidőül kitűzetik** és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

A meennyiben ugya ezen ingóságok más végrehajtatók javára le- vagy felülfoglalva vannak — az árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében mindazon végrehajtatók, foglaltatók és felülfoglalatók követelésének kielégítésére rendeltetik el, kiknek javára az árverési hirdetemény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Kelt Székhelyhidon, 1904-ik évi július hó 16-ik napján.

Jóny Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

7435|1904. sz.

Hirdetemény.

Az 1905. évre érvényes esküdtek alapljstroma ö-szeállítottot, ennél fogva az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 10. §-a illetve az ezen törvény életbeléptetése és végrehajtására vonatkozó 3300 98. számú bel- és igazsá ügyminiszteri rendelet 8. §-a alapján ezennel közhírré teszem, hogy az alapljstrom folyó hó 21-től kezdődőleg a városház kiadóhivatalában 15 napi közszemlére kitéttetik, mely idő alatt az alapljstromot bárki megtekintheti és az ellen akár alkalmas egyének kihasználása, akár nem alkalmas egyének felvétele miatt bárki felszólalással élhet.

Az esetleg beadandó felszólalások ugyancsak a városház kiadóhivatalában lesznek közszemlére kitéve és azok ellen további 8 nap alatt bárki észrevételeket tehet.

A felszólalások és az észrevételek nálam, mint az összeíró bizottság elnökénél írásban nyújtandók be avagy szóval terjesztendők elő.

Nagyvárad, 1904. évi július hó 16-án.

Rimler Károly,
polgármester.

F e h é r J e n ő

uri és női czipész

Nagyvárad, Fő-utcán lévő Rimanóczy-házban (Fábrý-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a főt. papságnak szives tudomására hozni, hogy egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorkodom felemlíteni, hogy a nagyvárad szakirányu ipariskola czipészszakaszi rajz-ládaója, illetve szaktanítója vagyok továbbá a szakmánál eltöltött sok éven keresztül a külföldön, valamint hazánk nagyobb városaiban mint főszabász, munkavezető s hasonló minőségben a nagyvárad czipőgyárban is hat évig sikerrel működve magas színvonalon álló szakképzettségem folytán képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni s minden vállalatot a legnagyobb szakértelemmel és műveléssel végzek.

V e r s e n y á r a k

A főtisztelendő papság és a n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

F e h é r J e n ő,
czipész mester.

„JEGENYE“

gyönyörű fekvésű gyógyfürdő.

(1600 méter magasan.)

ánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Vásártelki vasas Moor-fürdők.

11° Lobogó-fürdők.

Igazgató orvos:

Dr. Kazay Kálmán.

J a v a l v a:

kezdődő tüdőbajosoknak, scrofulótikusoknak, angolkórosoknak csuz, vérszegénység, idegesség ellen.

Prospectust küld

751

a kezelőség.

Árlejtési hirdetemény.

Nagyvárad város tanácsától nyrt megbízás folytán 1904. évi augusztus hó 9-ik napján d. e. 10 órakor a város tanácstermében

a Fő-utca, valamint Szt. János-utca és Fűzes-utca elkülönítő csatornázására és a csatornázás után szükséges burkolási-munkákra zárt ajánlati versenytárgyalást fogok tartani.

A 91.662 koronával előirányzott csatornázási és 4271 korona 47 fillérrel előirányzott burkolási munkálatokra vonatkozó ajánlatokat lepecsételt zárt borítékban a versenytárgyalás napján délelőtt 9 óráig Nagyvárad város gazdasági tanácsosához kell benyújtani. — Ugy a csatornázási, mint a burkolási munkák csak ugyanazon egy vállalatnak fognak kiadatni.

Bánatpénztül a kiküldési ár 10%-ka kikerítve vagyis:

a) a csatornázási munkálatokra 9.170 korona;

b) a burkolási munkálatokra 430 korona, összesen tehát 9.600 korona teendő le.

A vonatkozó árlejtési tervek, rajzok, költségvetés, műszaki leírás, egységárak és árlejtési feltételek a városi mérnöki hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — A költségvetések és a műszaki leírás másolatai ugyanitt beszerezhetők.

Kötelesek az ajánlattevők a fent kitett bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értekpapírokban zárt ajánlatukhoz csatolni, vagy pedig ajánlatukhoz a városi pénztár által kiállított letéti nyugtátványt mellékelni.

Az ajánlatok csak a városi mérnöki hivatalnál díjmentesen kapható „ajánlat”-úrlap kitöltésével adhatók be.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, Nagyvárad városát azonban a törvényhatósági bizottság jogerőre hagyása után kötelezi.

Nagyvárad város törvényhatósága az árlejtés eredménye felett szabadon határoz, vagyis Nagyvárad város közönsége fenatartja magának a jogot arra, hogy az árlejtés eredményét elfogadhasssa avagy megsemmisithesse avagy esetleg más ajánlattevővel is szerződhesse.

Nagyvárad, 1904. július hó 19-én.

Komlóssy József,
mint az árverelő küldöttség elnöke.

Guzmann Ferencz

bádogos-mester

Nagy-Körös-utca 8. sz. (Mertz-ház.)

Elvállal:

légszesz-, vízvezeték-berendezéseket, csatornázásokat.

Fürdőszobákat és angol closettek 800 készítését.

Mindennemű

bádogos munkálatokhoz, terveket és költségvetéseket díjtalanul készítek.

Házak jókarban tartási vállalata.

Telephonszám: 448.

Hirdetések felvétetnek

a legjutányosabb árban e lap

kiadóhivatalában.

A
„Központi Takarékpénztár“ rész-
vénytársaság

Nagyvárad, Olaszi
Szinház- és Szilágyi-Dezső-utca sarkán (Adorján Emil ház
Törlesztéses

jelzálogkölcsonöket nyujt

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi
visszafizetésre.

A kölcsönöket a legolcsóbb kamatláb
mellett folyósítjuk és a legrövidebb idő
alatt bonyolítjuk le.

A törlesztéses kölcsönöket záloglevél
alapján nyújtjuk, azonban a záloglevele-
ket teljes névértékben számoljuk el, azaz
a kölcsön teljes összegben fizettetik ki.

*Dróga kamatozásu kölcsönök he-
lyett olcsóbb kamatozásu kölcsönöket
bélyeg és illeték mentesen nyujtunk.*

Kölcsönöknél hiteles telekkönyvi ki-
vonat, hiteles telekkönyvi birtokiv, eset-
leg községi becsü bizonyítvány beküldése
elegendő.

A „Központi Takarékpénztár“
részvénytársaság.

Hirdetmény.

A

„Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság“
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskékre és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot
összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyujt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

897

AZ igazgatóság.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva
Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos
és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választék-
ban, gyári árban.

Szilárd, szabott árak!

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház
mellett

Az idény előre haladottsága miatt, **tavaszi és nyári**
a hazai, angol és francia, **szöveimből** bámulatos olcsó árakért készítek a legújabb
divatu **uri ruhákat.**

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

Előre haladt idény miatt

az összes nyári szép válogatott rőfös és női divat-árakat
nagyon olcsón elárusítjuk.

Maradékok:

500 méter maradék voil finom . . . 19 kr.	500 méter maradék áttört batiszt 13 kr.
500 méter maradék francia batiszt 21 kr.	500 méter maradék atlasz szaten 22 kr.
500 méter maradék ruha vászon 25 kr.	5000 méter maradék hazai delin 28 kr.
5000 méter maradék francia delin 37 kr.	

Csipke maradékok 1 kr.-tól feljebb.

Kovács L. és Társánál

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

U árú házunk Zöldfa-utca elején.

U árú házunk Zöldfa-utca elején.

598